

Sygn. akt I ACz 766/14

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Marek Klimeczak (spraw.)
Sędziowie:	SA Jan Sokulski
	SA Dariusz Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. w S.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. w P., J. T. i J. H.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego J. T.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 11 czerwca 2014r. sygn. akt I C 543/13

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu odrzucił apelację pozwanego J. T. od wyroku tego Sądu z dnia 27 marca 2014r. W uzasadnieniu tej decyzji procesowej Sąd Okręgowy wskazał, że postanowieniem z dnia 9 maja 2014r. odrzucony został wniosek pozwanego J. T. o zwolnienie od kosztów sądowych zawarty w apelacji od wyroku z dnia 27 marca 2014r. Przedmiotowe postanowienie doręczono pełnomocnikowi pozwanego radcy prawnemu H. R. w dniu 15 maja 2014r., zaś do chwili wydania zaskarżonego postanowienia nie została uiszczona opłata od wskazanej wyżej apelacji. Dlatego na podstawie art. 370 k.p.c. apelacja pozwanego została odrzucona.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany podniósł zarzut naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 370 k.p.c. w związku z art. 107 ust. 2 i art. 112 ust. 4 u.k.s.c. poprzez uznanie, że zachodziły podstawy do odrzucenia apelacji pozwanego jako nieopłaconej, podczas gdy złożony przez pozwanego w treści apelacji wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji skutkowało wstrzymaniem biegu terminu do jej uiszczenia i winien być poddany przez Sąd ocenie merytorycznej, albowiem :

a. wniosek ten nie był tożsamy z wnioskiem złożonym wcześniej dotyczącym zwolnienia pozwanego od ponoszenia kosztów sądowych w całości i tym samym nie był wnioskiem „ponownym” w rozumieniu art. 107 u.k.s.c.,

b. nawet w przypadku uznania go za wniosek ponowny – zawierał wskazanie nowych, względem przedstawionych wcześniej, okoliczności dotyczących kosztów i tym samym skutkowało wstrzymaniem biegu terminu do uiszczenia opłaty i zgodnie z treścią art. 107 ust. 1 u.k.s.c. winien być poddany przez Sąd ocenie i stanowić podstawę merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Wobec powyższych zarzutów pozwany, na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c., domagał się rozpoznania zasadności postanowienia Sądu pierwszej instancji z dnia 9 maja 2014r. o odrzuceniu wniosku pozwanego o zwolnienie go od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

W związku z powyższym pozwany wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego nie posiada usprawiedliwionych podstaw.

Celem przepisu art. 107 ust. 2 u.k.s.c. jest uniemożliwienie nierzetelnej stronie tamowania postępowania sądowego przez składanie kolejnych, bezzasadnych wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych. W istocie bowiem wniosek taki nie respektuje argumentów będących podstawą prawomocnego orzeczenia odmownego.

Artykuł 107 ust. 2 ustawy nie ogranicza możliwości rzetelnego rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów, bo jest wymierzony przeciwko patologii, w interesie stron respektujących prawo, umożliwiając rozpoznanie ponownego wniosku opartego na nowych okolicznościach. Odrzucenie ponownego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych nie wyłącza kontroli instancyjnej, która przeprowadzana jest w trybie określonym w art. 380 k.p.c. (zob. orzeczenia SN z dnia 17 stycznia 2003 r., I CZ 193/02, niepubl., z dnia 29 kwietnia 2003 r., V CZ 45/03, niepubl.; z dnia 23 stycznia 2004 r., III CZ 149/03, niepubl.).

Korzystając z przedstawionej powyżej drogi pozwany J. T. usiłował podważyć zasadność postanowienia o odrzuceniu apelacji (art. 370 k.p.c.) wskazując na wadliwości, które jego zdaniem, legły u podstaw postanowienia z dnia 9 maja 2014r. o odrzuceniu wniosku pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych, zawartego w apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 27 marca 2014r.

Skarżący nie ma racji zarzucając, że wniosek pozwanego J. T. o zwolnienie od kosztów sądowych zawarty w apelacji nie był tożsamy z wnioskiem złożonym wcześniej, dotyczącym zwolnienia pozwanego od ponoszenia kosztów sądowych w całości i tym samym nie był wnioskiem ponownym w rozumieniu art. 107 u.k.s.c. Jeżeli, bowiem pierwszy wniosek dotyczył zwolnienia od kosztów sądowych w całości, to tym samym obejmował swoim zakresem wszystkie koszty sądowe, jakie mogą powstać po stronie zainteresowanego aż do prawomocnego zakończenia postępowania. W tej sytuacji zakres przedmiotowy wniosku zawartego w apelacji bez wątpienia pokrywa się z zakresem wniosku pierwszego, bez względu na to, czy chodziło w nim o zwolnienie od kosztów sądowych w ogólności, czy też tylko o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji. Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zawarty w apelacji jest więc wnioskiem ponownym w ujęciu art. 107 u.k.s.c.

Na podzielenie nie zasługuje również drugi argument przywołany przez skarżącego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych dominuje trafne zapatrywanie, iż przy interpretacji art. 107 u.k.s.c. nie można ograniczać się do wykładni literalnej tego przepisu i przyjmować, że każda zmiana okoliczności, mająca wpływ na sytuację materialną wnoszącego o zwolnienie od kosztów sądowych, wyklucza stosowanie tego przepisu. Skutkowało by to mogło w łatwy sposób wyeliminowaniem tego przepisu z praktycznego zastosowania. Każda bowiem zmiana wysokości otrzymywanego wynagrodzenia czy wysokości stałych wydatków mogłaby oznaczać, że ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych oparty jest na innych okolicznościach faktycznych niż te, które były brane pod uwagę przy rozpoznawaniu poprzedniego wniosku. Przyjąć zatem należy, że chodzi tu o zmiany istotne, które mogłyby

uzasadniać odmienne rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów (por. np. postanowienie SN z 11.02.2009r. V CZ 4/09, LEX nr 658212 a także postanowienie SA w Szczecinie z dnia 17.04.2013r. I ACz 198/13, LEX nr 1353845).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy oznacza to, że samo tylko uczynienie przez pozwanego wzmianki przy podawaniu okoliczności dotyczących się jego sytuacji rodzinnej i materialnej (chodziło o kolejne zajęcia komornicze i zwiększone wydatki na wyżywienie i utrzymanie dzieci), że są to okoliczności nowe, nie czyni ich przez to nowymi w ujęciu art. 107 ust. 2 u.k.s.c.

Zgodnie z treścią art. 112 ust. 4 u.k.s.c. ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, oparty na tych samych okolicznościach, nie ma wpływu na bieg terminu do opłacenia pisma. Zasadnie, zatem uznał Sąd Okręgowy, że apelacja pozwanego podlegała odrzuceniu jako nieopłacona (art. 370 k.p.c.).

Z tych względów zażalenie pozwanego J. T. podlegało oddaleniu, jako bezzasadne (art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.).